

**Przedmiotowy Regulamin Konkursowy XV Wojewódzkiego Konkursu z Języka Polskiego dla
uczniów dotychczasowych gimnazjów oraz klas dotychczasowych gimnazjów
prowadzonych w szkołach innego typu województwa świętokrzyskiego w roku szkolnym
2017/2018**

I Informacje ogólne

1. Niniejszy Regulamin określa szczegółowe wymagania i umiejętności dotyczące organizacji XV Wojewódzkiego Konkursu Języka Polskiego dla uczniów szkół gimnazjalnych województwa świętokrzyskiego w roku szkolnym 2017/2018.
2. Informacje ogólne dotyczące konkursów przedmiotowych ujęte zostały w *Zarządzeniu nr 540/2017 Świętokrzyskiego Kuratora Oświaty z dnia 12 września 2017 r. w sprawie organizacji konkursów przedmiotowych w szkołach podstawowych i dotychczasowych gimnazjach w roku szkolnym 2017/2018 oraz w Regulaminie ogólnym konkursów przedmiotowych dla uczniów szkół podstawowych i dotychczasowych gimnazjów województwa świętokrzyskiego w roku szkolnym 2017/2018 r.* dostępnym na stronie Kuratorium Oświaty w Kielcach.

II Cele konkursu

1. Promowanie uczniów uzdolnionych w zakresie przedmiotu język polski.
2. Doskonalenie kluczowych umiejętności polonistycznych:
  - odbioru wypowiedzi i wykorzystania zawartych w nich informacji,
  - analizy i interpretacji tekstów kultury,
  - tworzenia różnych form wypowiedzi (pisemnych i ustnych).
3. Rozwijanie ekspresji twórczej, wyobraźni, giętkości, oryginalności i płynności językowej.
4. Uwrażliwianie uczniów na uniwersalne wartości za pośrednictwem tekstów literackich.
5. Pogłębianie świadomości humanistycznej oraz kultury słowa w kształtowaniu kompetencji komunikacyjnych w różnych sytuacjach życiowych.

III Organizacja Konkursu

1. Czas trwania poszczególnych etapów konkursu:

- a. Etap I – szkolny: 90 minut
  - b. Etap II – powiatowy: 60 minut
  - c. Etap III – wojewódzki: 60 minut (część pisemna), 5-10 min (część ustna) po 10 min przygotowaniu
2. Rodzaje zadań, które będą zastosowane na poszczególnych etapach:
- a. Etap I – szkolny: test: zadania zamknięte i otwarte, dłuższa forma wypowiedzi.
  - b. Etap II – powiatowy: test on-line: zadania zamknięte; jednokrotnego i wielokrotnego wyboru.
  - c. Etap III – wojewódzki: dłuższa wypowiedź pisemna, wypowiedź ustna.
3. Na każdym etapie Konkursu zabrania się wnoszenia do sal, w których odbywa się konkurs, wszelkich pomocy, w tym: podręczników, książek oraz środków łączności (np. telefonów komórkowych, tabletów).
4. Podczas rozwiązywania zadań na I. i III. etapie uczeń używa pióra lub długopisu, nie może używać korektora, a błędne zapisy powinien przekreślić.

IV Zakres wiedzy i umiejętności wymagany na poszczególnych etapach konkursu

Na wszystkich etapach obowiązuje wiedza ujęta w podstawie programowej z języka polskiego zawarta w rozporządzeniu MEN z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2012 r., poz. 977) ze wskazaniem na poniższe umiejętności.

1. Etap I - szkolny

Uczestnik:

- 1.1. wykazuje się wysokim poziomem kompetencji czytelniczych z uwzględnieniem różnych gatunków publicystycznych;
- 1.2. odczytuje teksty zgodnie z ich intencją i ze świadomością zawartych w nich kontekstów;
- 1.3. cechuje się wysokim poziomem samokształcenia i umiejętnością korzystania z różnorodnych źródeł informacji w wersji książkowej i elektronicznej;
- 1.4. wykazuje się wysoką sprawnością i świadomością językową;
- 1.5. redaguje płynnie, twórczo i niekonwencjonalnie oraz poprawnie pod względem językowym i stylistycznym dłuższe formy wypowiedzi, w tym szczególnie: urozmaicone

kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, streszczenie, opis sytuacji i przeżyć, opis zwykłych przedmiotów, charakterystykę postaci literackiej, filmowej i rzeczywistej, list, recenzję.

2. Etap II - powiatowy

Uczestnik:

- 2.1. wykazuje się szeroką wiedzą i znajomością tekstów kultury (literatura, teatr, film, plastyka) oraz mediów (prasa, radio, telewizja, Internet);
- 2.2. wykazuje się szeroką wiedzą i znajomością pojęć teoretycznoliterackich i kulturowych, językowych, leksykalnych, frazeologicznych, składniowych;
- 2.3. potrafi umiejętnie i sprawnie rozwiązywać test online.

3. Etap III - wojewódzki

Uczestnik:

- 3.1. redaguje pisemnie dłuższą formę wypowiedzi na wybrany temat w określonej formie (do wyboru: rozprawka, sprawozdanie z lektury, filmu lub wydarzeń kulturalnych, wywiad),
- 3.2. ustnie prezentuje analizę i interpretację wylosowanego utworu poetyckiego następujących autorów: M. Pawlikowska-Jasnorzewska, K. Wierzyński, J. Tuwim, Cz. Miłosz, J. Twardowski, W. Szymborska, Z. Herbert, K. I. Gałczyński, M. Białoszewski, B. Leśmian, K. K. Baczyński, T. Różewicz,
- 3.3. wykazuje się świadomością i dojrzałością w odbiorze tekstów kultury.

Ważne!

- **Każdy uczestnik jest zobowiązany wziąć udział w części ustnej i pisemnej.**
- **Maksymalna ilość punktów możliwych do zdobycia z części pisemnej wynosi 60% (15 punktów), a z części ustnej 40% (10 punktów).**

3.1.1. Dłuższa wypowiedź pisemna - kryteria:

- spełnia wymagania dotyczące wybranej formy (rozprawka, sprawozdanie z lektury, filmu lub wydarzenia kulturalnego, wywiad),

- temat jest zaprezentowany w sposób twórczy i oryginalny (erudycja, kontekst, logika argumentacji, uogólnienia i refleksje, wyobrażenia),
- posiada klarowną kompozycję i funkcjonalność stylu,
- język jest poprawny pod względem fleksyjnym, frazeologicznym, składniowym i stylistycznym,
- jest poprawna pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym,
- objętość pracy wynosi: 2-3 strony formatu A4.

Uwaga!

Prace są sprawdzane tylko na arkuszu konkursowym. Nie bierze się pod uwagę nieprzepisanych fragmentów umieszczonych w brudnopisie.

3.2.1. Wypowiedź ustna - kryteria:

Forma wypowiedzi: 5p.

- trwa od 5 min (minimum) do 10 min (maksimum) - 1p.,
- jest ciekawa, żywa, dynamiczna, ciągła; porusza umysł, wyobraźnię, uczucia – 1p.,
- posiada trójczłonową, logiczną, przejrzystą i spójną kompozycję – 1p.,
- jest prezentowana wyraźnie i z odpowiednią modulacją -1p,
- jest funkcjonalna pod względem językowym – 1p.

Analiza i interpretacja utworu: 5p.

- analiza wiersza, uwzględniająca pojęcia teoretyczno-literackie zawarte w podstawie programowej (wersyfikacja, budowa wiersza, środki stylistyczne) – 1-2p.,
- pogłębiona interpretacja uwzględniająca wszystkie elementy niezbędne do odczytania sensu utworu (temat, rzeczywistość poetycka, sposób obrazowania, przesłanie, itp.) oraz wyrażenie własnej refleksji - 1-2 p.,
- uwzględnienie właściwych kontekstów, np. biograficznych, filozoficznych, historycznych, kulturowych, religijnych, itp. – 1p.,

Uwaga!

- **Uczestnicy przystępują do odpowiedzi według wylosowanej kolejności; każdy uczeń ma 10 min na przygotowanie wypowiedzi.**

- Uczestnicy nie mogą posiadać dodatkowych pomocy – brana jest pod uwagę tylko wypowiedź ustna.
- Wypowiedź posiadająca rażące błędy językowe dyskwalifikuje uczestnika.

4. Procedura odwoławcza

1. Szczegóły dotyczące trybu odwoławczego zostały określone w *Regulaminie ogólnym konkursów przedmiotowych dla uczniów szkół podstawowych i dotychczasowych gimnazjów województwa świętokrzyskiego w roku szkolnym 2017/2018 r. (rozdział VII)*.

2. Procedura odwoławcza nie przewiduje:

- powoływania się w odwołaniach na niedyspozycję zdrowotną ucznia,
- respektowania odwołań odnoszących się do przebiegu części ustnej na III etapie Konkursu.

V Wykaz literatury obowiązującej uczestników

Klasyka światowa

1. *Biblia* (np. Dzieje powstania świata i ludzkości, przypowieści: o siewcy, o synu marnotrawnym, o talentach, *Hymn o Miłości* św. Pawła)
2. Homer *Iliada* (np. opis pojedynku Hektora z Achillesem) i *Odyseja* (fragmenty) lub J. Parandowski *Przygody Odyseusza*
3. Wybrane mity greckie (zwł. o Prometeuszu, Syzyfie, Dedalu I Ikarze, Orfeuszu i Eurydyce)
4. Sofokles *Antygona*
5. *Pieśń o Rolandzie* (fragmenty: opis walki w górach i śmierć Rolanda)
6. Molier *Skąpiec*
7. W. Szekspir *Romeo i Julia*
8. M. Cervantes *Don Kichote* (fragment o przygotowaniach do wyprawy w świat i o walce z wiatrakami)
9. K. Dickens *Opowieść wigilijna*
10. A. Czechow *Kameleon* lub inne opowiadanie z literatury światowej
11. A. Saint-Exupéry *Mały Księżę*
12. E. Hemingway *Stary człowiek i morze*

13. E.- E. Schmitt *Oskar i pani Róża*

Literatura polska

1. J. Kochanowski wybrane fraszki (zwt. *Na dom w Czarnolesie, Na zdrowie, Na lipę, O żywocie ludzkim, Na młodość*)
2. J. Kochanowski - *Treny* (V, VI, VIII)
3. I. Krasicki - wybrane bajki (zwt. *Malarze, Wstęp do bajek, Mysz i kot, Czapla, ryby i rak, Ptaszki w klatce, Mądry i głupi, Jagnię i wilcy*)
4. A. Fredro *Zemsta*
5. A. Mickiewicz - wybrane ballady (zwt. *Świtez i Świtezianka*) „Reduta Ordona”, „Dziady, cz. II”, Śmierć Pułkownika)
6. J. Słowacki *Balladyna*, wybrane wiersze (zwt. *Testament mój, Sowiński w okopach Woli, Hymn o zachodzie słońca*)
7. H. Sienkiewicz *Krzyżacy, Latarnik*
8. B. Prus *Kamizelka, Katarynka*
9. A. Kamiński *Kamienie na szaniec*
10. Liryka XX wieku: M. Pawlikowska-Jasnorzewska, K. Wierzyński, J. Tuwim, Cz. Miłosz, J. Twardowski, W. Szymborska, Z. Herbert, K. I. Gałczyński, M. Białoszewski, B. Leśmian, K. K. Baczyński, T. Różewicz
11. S. Lem – wybrane opowiadanie
12. A. Mrozek – wybrane opowiadanie
13. M. Białoszewski – *Pamiętnik z powstania warszawskiego* (fragmenty)
14. R. Kapuściński – wybrany utwór (np. *Imperium* – fragmenty)
15. Wybrany utwór detektywistyczny (np. A. Conan Doyle lub Agaty Christie)
16. Wybrana powieść obyczajowa lub przygodowa (np. M. Musierowicz, D. Terakowskiej)
17. Wybrany utwór *fantasy* (np. U. Le Guin, J.R. Tolkiena, A. Sapkowskiego)
18. Wybrane utwory prozy polskiej i dramatu (np. S. Mrozek, R. Kapuściński)
19. Wybrany utwór podejmujące problematykę Holocaustu (np. opowiadanie I. Fink)
20. Wybrane z czasopism i prasy codziennej teksty publicystyczne, informacyjne, reklamowe
21. Inne składniki kultury (np. filmy, słuchowiska radiowe, programy TV, przekazy ikoniczne, poezja śpiewana)

Literatura pomocnicza

1. Dmowska A. (2002), *Słownik przysłów i powiedzeń. Dla gimnazjum i liceum*, Warszawa: Wyd. Delta W-Z
2. Drabarek B., Falkowski J., Rowińska I. (1998), *Szkolny słownik motywów literackich*. Warszawa: Wyd. Kram
3. *Encyklopedia szkolna. Literatura i nauka o języku* (1999), Warszawa: WSiP
4. Klubówna A. (1986) *Krajobraz z tęczę. Sylwetki artystów od Fidiasza do Picassa*. Warszawa: Wyd. Książka i Wiedza
5. Kopaliński W. (1999), *Słownik wydarzeń, pojęć i legend XX wieku*. Warszawa: PWN
6. Kopaliński W. (1990), *Słownik symboli*. Warszawa: Wiedza Powszechna
7. Makowiecki A. Z. (2000), *Słownik postaci literackich*, Warszawa: PIW
8. Matoszko J. (2001), *Szkolny słownik tematów literackich*, Białystok: Przedsiębiorstwo Wydawniczo-Handlowe PRINTEX
9. Ogonowska A. (2006), *Szkolny słownik mediów elektronicznych*, Kraków: Wydawnictwo Edukacyjne
10. Potrykus- Woźniak P. (2010), *Słownik nowych gatunków i zjawisk literackich*, Warszawa-Bielsko- Biała: ParkEdukacja
11. *Słownik pojęć i tekstów kultury. Terytoria słowa* (2002), Warszawa: WSiP
12. Werner A. (2000), *To jest kino*, Warszawa: Stentor

Wystąpienia publiczne

1. Bocheńska K. (2005), *Sztuka retoryki – uczeń w roli mówcy*. Warszawa: WSiP
2. Kuziak M. (2008), *Jak mówić, rozmawiać, przemawiać?*, Warszawa: Wydaw. Szkolne PWN
3. Lewandowska-Tarasiuk E (2006), *Sztuka wystąpień publicznych, czyli jak zostać dobrym mówcą*, Warszawa: Wydaw. APS
4. Pijarowska R., Seweryńska A. M. (2002), *Sztuka prezentacji. Dać szansę młodzieży, czyli uczyć prezentacji. Poradnik dla nauczycieli*. Warszawa: WSiP
5. Wiszniewski A. (1994), *Jak przekonująco mówić i przemawiać*. Warszawa-Wrocław: Wydaw. Nauk. PWN

Analiza i interpretacja poezji

1. Bortnowski S. (1997), *Scenariusze półwariackie, czyli poezja współczesna w szkole*, Warszawa: Stentor
2. Bortnowski S. (1998), *Jak uczyć poezji*, Warszawa: Stentor

3. Bortnowski S. (2009), *Jak zmieniać polonistykę szkolną?*, Warszawa: Stentor
4. Bortnowski S. (2005), *Przewodnik po sztuce uczenia literatury*, Warszawa: Stentor
5. Jędrychowska M. (1994), *Lektura i kultura*, Warszawa; Kraków: Wydawnictwo Edukacyjne
6. *Kompetencje szkolnego polonisty*, praca zbiorowa pod red. Bożeny Chrzęstowskiej, t. 1-2, Warszawa 1995, 1997
7. Kulpa-Szustak I., Wojtulewicz J. (2014), *Wszystko jest poezja... Poradnik dla nauczycieli przygotowujących uczniów do interpretacji utworów poetyckich na maturze*, Warszawa: ORE
8. *Miłosz w szkole (2013), Szkice interpretacyjne*, pod red. Jarosława Klejnockiego. Warszawa: Stentor
9. *Poezja polska. Interpretacje (2000)*, pod red. Grażyny Heskiej-Kwaśniewicz i Bogdana Zelera, Katowice: Książnica
10. *Przygotowanie ucznia do odbioru różnych tekstów kultury (2004)*, pod red. Janus-Sitarz A., Kraków: Universitas
11. Sulikowski A. (1998), *Na początku był wiersz, czyli 13 nowych odczytań poezji ks. Jana Twardowskiego*. Kraków: Znak
12. *Szkolne spotkania z literaturą (2007)*, pod red. Anny Janus-Sitarz, Kraków: Universitas